

Raadsvergadering d.d. 25 september 2007 agendapunt 8

Aan:

De Gemeenteraad

Vries,

Onderwerp:	Onderzoek Rekenkamercommissie Tynaarlo (kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2003 – 2006 “opgeruimd staat netjes”)
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Behandelend ambtenaar:	J.L. de Jong
Doorkiesnummer:	0592 - 266 606
E-mail adres:	j.l.de.jong@tynaarlo.nl
Gevraagd besluit:	Kennis nemen van het onderzoek van de Rekenkamercommissie Tynaarlo (kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2003 – 2006 “opgeruimd staat netjes”) en daarover desgewenst de discussie voeren
Bijlagen:	Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie Tynaarlo (wordt meegezonden)

Inleiding

In het onderzoeksprogramma van de Rekenkamercommissie Tynaarlo (afgekort als RKT) is opgenomen een onderzoek naar de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing. Dat onderzoek is inmiddels uitgevoerd door bureau Jacques Necker. Het betreffende onderzoeksrapport is u ter hand gesteld tijdens de raadsvergadering van 11 september j.l.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft gereageerd op het concept-rapport en in ons nawoord wordt daarop weer gereageerd. Over bepaalde punten hebben het College van Burgemeester en Wethouders en de RKT verschillende ideeën. Wij merken daarover het volgende op.

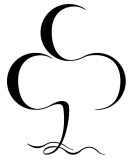
Over inhoudelijke punten bestaan tussen het College en de RKT eigenlijk geen geschilpunten. Het gaat daarbij deels om een taalkundige kwestie.

De Voorziening Reiniging kan blijven bestaan, maar dient alleen om de ontmantelingskosten van de GR VRA op te vangen. De in te stellen Egalisatiereserve Reiniging dient om de schommelingen tussen kosten en opbrengsten van de afvalinzameling op te vangen. Daaraan dienen echter wel grenzen te worden gesteld, zowel in negatieve als in positieve zin.

Het is naar de mening van de RKT van belang voor de discussie ten aanzien van dit punt de volgende overwegingen in acht te nemen:

- het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft bepalingen omtrent de instelling van reserves en voorzieningen, die voor de gemeente Tynaarlo bepalend zijn;
- incidentele kosten moeten incidenteel worden afgedekt;
- structurele kosten en baten dienen transparant gepresenteerd te worden, teneinde duidelijk te kunnen maken dat de heffingen die van de burgers worden gevraagd worden benut voor de doelen die daarvoor zijn aangegeven.

Overigens is de RKT van mening dat de discussie zich vooral zou moeten richten op de aanbevelingen die de RKT doet in het onderzoeksrapport. Onderstaand worden de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport naar voren gebracht.

Conclusies

De centrale vraagstelling van dit onderzoek luidde:

“Worden de door de gemeenteraad van Tynaarlo vastgestelde doelen ten aanzien van de particuliere afvalinzameling gerealiseerd tegen kostendekkende tarieven in de periode 2003-2006?”

Op basis van de onderzoeksbevindingen, zoals weergegeven in de vorige hoofdstukken van dit rapport, concludeert de rekenkamercommissie dat de doelstelling niet wordt gerealiseerd. In de periode 2004-2006 liggen de tarieven voor afvalinzameling namelijk meer dan tien procent boven kostendekkend niveau.

In het navolgende wil de rekenkamercommissie de hoofdconclusie verder uitwerken in enkele deelconclusies:

Ten eerste bevat het beleidskader ten aanzien van het afvalbeleid van de gemeente Tynaarlo duidelijke doelen. De wijze van kostprijsberekening ten behoeve van de bepaling van het tarief voor afvalstoffenheffing is echter niet bij alle van belang zijnde betrokken personen in de ambtelijke organisatie bekend en daardoor wordt de kostprijsberekening niet op de afgesproken wijze toegepast.

Ook blijken de kosten ten aanzien van het afval in de jaren 2003-2005 slecht inzichtelijk. Het was duidelijk wat de totale baten en lasten waren, maar bijvoorbeeld de toedeling naar stromen werd niet gemaakt: de kosten voor afval waren daarmee een black box. Deze slechte inzichtelijkheid heeft het achterhalen van precieze cijfers ten behoeve van het onderzoek van de rekenkamercommissie ook sterk bemoeilijkt.

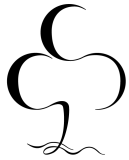
Opvallend is daarnaast dat de kosten van de inzameling en verwerking van afval in de loop van de periode 2003-2006 dalen, maar dat desondanks de tarieven voor afvalstoffenheffing stijgen. De rekenkamercommissie heeft geconstateerd dat dit komt door de impliciete doelstelling om de negatieve egalisatiereserve Reiniging (door de gemeente ten onrechte aangeduid als ‘voorziening Reiniging’, zie voetnoot 13) voor de afvalinzameling en verwerking weer op een positief peil brengen. Hoewel dit nergens expliciet is terug te vinden, lijkt de afvalstoffenheffing bewust hoog te zijn gehouden om zo het tekort op de reserve aan te kunnen vullen. Dit betekent in de praktijk dat de burger in de praktijk de oprichtingskosten van de GR VRA gedurende de jaren 2003-2005 via een ‘toeslag’ op de afvalstoffenheffing heeft opgebracht. Aangezien de reserve in 2007 opnieuw negatief is, bestaat het risico dat burgers ook in de komende jaren een ‘toeslag’ op de afvalstoffenheffing betalen, dit keer om de ontmantelingskosten van de GR VRA te dekken.

De doelen die ten aanzien van afval zijn gesteld in de periode 2003-2006 zijn, op het niet meer dan kostendekkend doorberekenen van de kosten voor afval na, goeddeels gehaald. Bovendien is er op het gebied van doelmatigheid een stapje gezet door de gemeente Tynaarlo: de kosten voor de inzameling en verwerking van afval zijn minder geworden en de scheiding van afval in verschillende stromen is toegenomen.

Tot slot blijkt het afvalbeleid in de periode 2003-2006 een politieke prioriteit te zijn in de gemeente Tynaarlo. Ondanks dat komen de kaderstellende en vooral de controlerende rol van de raad niet duidelijk uit de verf.

Aanbevelingen

Op basis van de voorgaande paragraaf getrokken conclusies, doet de rekenkamercommissie vier aanbevelingen.

1. De primaire aanbeveling is de doelstelling van 100 procent kostendekkendheid te realiseren. Ten behoeve daarvan dient de gemeente Tynaarlo meer inzicht en transparantie te verschaffen ten aanzien van de opbouw van tarieven. Hier heeft de gemeentelijke organisatie al een eerste stap ingezet, maar het verdient de aanbeveling hier verder mee aan de slag te gaan. Een wijze van kostprijsberekening die aansluit bij de gemaakte afspraken, is een mogelijk vervolg.
2. In het verlengde hiervan acht de rekenkamercommissie het gewenst dat de raad zich uitspreekt over de gehanteerde werkwijze om tekorten in de egalisatiereserve Reiniging te dekken door een méér dan kostendekkend tarief van de afvalstoffenheffing. In ieder geval zal, om in overeenstemming te komen met de voorschriften uit het BBV, de 'voorziening Reiniging' moeten worden omgedoopt in een egalisatiereserve. Omdat deze reserve momenteel negatief is, dient tevens een (nieuwe) voorziening te worden getroffen ter hoogte van dit negatieve bedrag (975.000 euro). Aanbevolen wordt de bestemming van de bestaande Voorziening Reiniging te beperken tot alleen de opvang van de ontmantelingskosten van de GR VRA. Verder verdient het de aanbeveling een Egalisatiereserve Reiniging in het leven te roepen ten behoeve van de opvang van de jaarlijkse schommelingen tussen de kosten en opbrengsten van de afvalstoffenheffing.
3. Gezien de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing meer dan 100 procent bedraagt, is het aan te bevelen om de kostendekkendheid van andere tarieven waarvoor eveneens het doel van 100 procent kostendekkendheid is gesteld, ook te onderzoeken. De rekenkamercommissie Tynaarlo beveelt de raad daarbij aan om het college op te dragen in de jaarstukken inzicht te verschaffen in de mate van kostendekkendheid van de verschillende tarieven.
4. De ambtelijke organisatie gaat naar verwachting eind dit jaar aan de slag met de voorbereidingen voor een nota Lokale Heffingen. De rekenkamercommissie beveelt de raad aan om hierin expliciete keuzes vast te leggen, bijvoorbeeld ten aanzien van de doorberekening van indirecte kosten (bijvoorbeeld de kosten van communicatie) in de verschillende door de gemeente gehanteerde tarieven, inclusief de afvalstoffenheffing. Daarbij is het aan het college de interne spelregels vast te stellen ten aanzien van de berekening van afvalstoffenheffing én andere retributies.

Gevraagd besluit

Kennis nemen van het onderzoek van de Rekenkamercommissie Tynaarlo (kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2003 – 2006 "opgeruimd staat netjes") en de daarop gebaseerde aanbevelingen en daarover desgewenst de discussie voeren

.

.

Namens de Rekenkamercommissie van de Gemeente Tynaarlo

Mr. M.Y. van der Veen, voorzitter